

gældende Auktioner bibeholdes, og visse andre Forhold, hvori Staten er finansielt interesseret, opretholdes, men dog kun indtil videre, indtil en endelig Ordning kan naas, og dette synes mig at være rigtigt.

Sluttelig skal jeg paa det varmeste anbefale de foreliggende af mig omtalte Lovforslag, hvorved den ved Grundloven bebudede og i en Aarrække med Længsel imødesete nye Ordning af Retsplejen vil blive gennemført i en nær Fremtid, senest den 1. Oktober 1916, i en Form, der vel ikke tilfredsstillende til alle Sider og heller ikke efter min Opfattelse er fuldt tilfredsstillende, men som dog, set i sin Helhed, betyder et meget stort Gode.

Jessen: Jeg skal paa mit Partis Vegne tillade mig at anbefale, at de her foreliggende Lovforslag nyder Fremme. Til det Spørgsmaal, om de skal have netop den Skikkelse, som de her har, forbeholder vi os selvfølgelig at tage nærmere Stilling. Jeg forbeholder mig i øvrigt ogsaa selv senere at omtale deres Enkeltheder nærmere. Vi kan billige det, der ligger til Grund for disse Lovforslags Fremkomst, nemlig at det derved muliggøres, at Retsreformen, som vi har ventet saa længe paa, kan blive gennemført. I Samklang med de Udtalelser, vi har fremsat i de senere Aar, kan jeg anbefale, at Retsreformen gennemføres. Vi gør det ikke med nogen Begejstring, thi denne Retsreform indeholder ikke alt det, som vi kunde ønske. Det er erkendt ogsaa af den ærede Ordfører for Flertallet her i Salen (Efferse), at Reformen har Mangler, og han stillede jo i Udsigt, at han vilde være med til at afhjælpe disse Mangler, men efter hans Mening var Tiden ikke dertil i Øjeblikket.

Vi mener, som sagt, at Retsplejeloven ikke indeholder alt det, vi kunde ønske, og som vi var berettigede til at vente efter Løfteparagraffen i Grundloven og i øvrigt ogsaa efter dette Tings Stilling i Aarene 1901—03. Ved den foreliggende Retsplejelov har man berøvet os en Del af det, vi var berettigede til at vente, f. Eks. Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen, endvidere har man indskrænket Bevisumiddelbarheden, hvilket ikke burde have fundet Sted. Offentlighed og Mundtlighed er ikke blevet gennemført i det Omfang, som det kunde ønskes. Anklageprincipet, som vi sikkert alle her i Tinget — haaber jeg da — anser for et rationelt Princip i Strafferetsplejen, er ikke blevet

gennemført, men man har bibeholdt det forældede Inkvisitionsprincip. Endelig fyldestgør Retsplejelovens Nævningedomstole ikke de Krav, som man efter vor Mening burde stille til saadanne Domstoles Sammensætning. Naar vi ikke desto mindre nu gaar med til at anbefale denne Retsreforms Gennemførelse, er det, fordi vi er klare over, at det ikke paa nogen anden Maade vil være muligt at komme videre med denne Retsreform. Vi har set, at det er den eneste Betingelse for, at vi kan naa hen til det, vi alle ønsker. Retsreformen har nu ligget i 4 Aar og spørret for Udviklingen. Det er ogsaa sagt i Motiverne, at alle Forsøg paa Forbedringer blev holdte tilbage af Hensyn til den. Man havde troet at have en Retsreform, medens man i Virkeligheden ingen havde. Der synes da for os ikke at være andet at gøre end nu at gennemføre denne Reform i Stedet for fremdeles at have den liggende som en Sten i Maskineriet, en Sten, der virker saaledes, at Maskineriet næsten er gaaet i Staa, eller i alt Fald saaledes, at Maskineriet ikke fungerer med den Styrke, som det skulde. Den nuværende Tilstand har bragt Forvirring ind paa mange Omraader. Der henvises f. Eks. i Motiverne til, hvor vanskelig Stillingen har været for de studerende, der i adskillige Aar ikke har vidst, hvad de skulde lære, og for en stor Del har maattet paatage sig det ret uoverkommelige Arbejde at lære to Retssystemer i Stedet for eet. Vi er altsaa klare over, at vi ved Vedtagelsen af de foreliggende Lovforslag maa fremad, og det er Grunden til, at vi nu gaar med til Reformens Gennemførelse.

Naturligvis mener vi ogsaa, at Reformen i og for sig byder adskillige Fremskridt, som er værd at tage med, og som jeg tror vil blive tillagt ikke ringe Betydning ude i Befolkningen. Jeg skal saaledes nævne, at den indeholder det efter min Mening betydelige Fremskridt, at der i de fleste Tilfælde bliver beskikket den anklagede en Forsvarer lige fra Begyndelsen af, altsaa ogsaa under Forundersøgelsen. Det vil i vidt Omfang bidrage til, at der ikke sker Domfældelser af uskyldige, og det vil bidrage til, at der i det hele indføres en humanere Tone overfor de sigtede end den, der rundt omkring er blevet anvendt hidtil. Vi har jo her i Tinget i rigt Maal faaet fremdraget Eksempler paa, hvorledes Forhørsdommere kan fremtræde overfor de sigtede, og jeg har selv i den korte Tid, hvori jeg har praktiseret som Overretssagfører, haft Lej-